

Consiliul Concurenței: Piața serviciilor de îngrijiri medicale | paliative la domiciliu este slab dezvoltată

Piața serviciilor de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu este slab dezvoltată, existând un număr relativ mic de firme care desfășoară aceste servicii, a constatat Consiliul Concurenței în cadrul unei analize derulate pe această piață.

Serviciile de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu au ca obiectiv să răspundă dorinței pacienților de a fi îngrijiți în mediul familial, degrevând astfel spitalele de cazurile ce pot fi tratate la domiciliu și reducând semnificativ costurile serviciilor medicale. Rolul serviciilor de îngrijire la domiciliu este de a contribui la externarea mai rapidă a bolnavilor din spitale și de a preveni internările și reinternările.

„Există un potențial ridicat de dezvoltare al acestei piețe, având în vedere că serviciile de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu sunt indispensabile pentru pacienți, și ca urmare, structura și mărimea pieței se pot modifica de la un an la altul, în funcție de finanțarea din Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, prin Casele de asigurări de sănătate și de intrările capitalului privat în acest sector”, a declarat Bogdan Chirițoiu, președintele Consiliului Concurenței.

Deși în ultimele decenii România se confruntă cu o creștere a numărului de bolnavi care au nevoie de aceste servicii, procentul celor care beneficiază de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu este foarte mic.

Comparând nevoia estimată de îngrijiri paliative la nivel de țară cu numărul total de pacienți (oncologici și non-oncologici) asistați în serviciile menționate, există o acoperire generală de 7,9 %.

În prezent, îngrijirile paliative la domiciliu sunt acordate aproape exclusiv de furnizori privați: servicii gratuite în regim de caritate prin asociații și fundații, sau servicii cu plată/co-plată prin furnizori de tip SRL sau SA. Există un singur spital în România (Spitalul Județean Slobozia) care și-a înființat un serviciu propriu de îngrijiri la domiciliu, deși legislația ar permite dezvoltarea de astfel de servicii pentru bolnavii externați.

În același timp, serviciile în regim de plată/co-plată sunt mai numeroase decât cele gratuite. De exemplu, în municipiul București, la începutul anului 2018 în contract Casa de Asigurări de Sănătate București erau 43 furnizori de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu (4 fără-profit, 39 cu-profit), în județul Brașov raportul a fost de 4/1.

De asemenea, în anul 2017, serviciile publice de îngrijiri paliative erau prestate doar în județele Bihor, Brașov, Maramureș, Giurgiu și în Municipiul București, sumele alocate și decontate pentru această piață fiind extrem de mici, chiar și în comparație cu piața îngrijirilor medicale la domiciliu (aprox. 0,46%). În 37 de județe nu au fost alocate și decontate sume pentru prestarea acestor servicii.

Cu toate acestea, numarul furnizorilor privați de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu este foarte mic din cauza sumelor insuficiente alocate pentru aceste servicii la nivel judetean si, ca urmare, nu exista motivatie de a intra pe aceste piete.

Tariful maximal pe zi de îngrijiri paliative la domiciliu este de 105 lei. În tariful pe o zi de îngrijiri la domiciliu sunt incluse costurile materialelor necesare pentru realizarea serviciului de îngrijire, precum și costurile de transport ale personalului calificat la adresa declarata unde se acorda serviciile de îngrijiri la domiciliu.

Un pacient cronic, imobilizat la pat sau un bolnav de cancer au de cele mai multe ori nevoie de un timp mai îndelungat de îngrijire. Costul îngrijirii nu poate fi acoperit de catre pacient, iar Casa de Asigurari de Sanatate (CAS), în cele mai multe cazuri, nu poate acoperi nici macar cele 3 luni, din cauza fondurilor insuficiente.

Pentru serviciile de de îngrijire medicala la domiciliu, tariful maximal pe o zi, decontat de CAS, este cuprins între 55 lei si 75 lei, variind în functie de mediu urban/rural si de tipul de afectiune.

Costul real zi/pacient în îngrijiri medicale la domiciliu depinde de cheltuieli privind deplasarea la domiciliul pacientului, numarul de deplasari la domiciliul pacientului - numarul de persoane specializate care se deplaseaza la domiciliul pacientului, - problemele medicale ale pacientului, cantitatea si felul materialelor sanitare.

Astfel, tariful maximal pe zi de îngrijire, raportat la nevoi și dimensiunea actuala a pietei, de cele mai multe ori, este neacoperitor, iar metodologia de calcul a tarifului nu reflecta costurile furnizorilor de servicii.

În cadrul analizei, Consiliul Concurenței a constatat ca exista situatii în care este îngradit dreptul pacientului la servicii în timp util, anumite dosare nefiind soluționate prin emiterea deciziei pentru îngrijiri medicale/paliative la domiciliu, din cauza epuizării fondurilor aprobate pentru aceasta destinație.

Situațiile în care un bolnav încheie un contract în mod direct cu un furnizor privat de servicii de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu sunt rare deoarece costurile nu pot fi acoperite de catre pacienți, aceștia fiind în general pensionari cu venituri foarte mici. În același timp, persoanele neasigurate nu au acces la îngrijiri medicale/paliative la domiciliu, pachetul minimal de servicii medicale neacoperind și aceste servicii.

Cea mai mare parte dintre pacienții care au nevoie de servicii de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu nu știu ca au dreptul la aceasta facilitate, fie gratuit prin casa de asigurari, fie prin contract încheiat direct cu furnizorul de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu.

Majoritatea medicilor de familie si a specialiștilor evita sa scrie recomandari si sa informeze pacienții ca pot beneficia de acest serviciu deoarece exista posibilitatea ca asiguratul sa se prezinte la CAS înainte ca medicul emitent sa fi transmis recomandarea sub semnatura electronica la CAS, respectiv în aceeasi zi. În aceasta situatie, legislația din domeniu prevede ca se sesizeaza structura de control proprie pentru luarea masurilor ce se impun. Ca urmare, aceasta masura punitiva de trimitere a Corpului de control afecteaza considerabil disponibilitatea medicilor de a face recomandari de îngrijiri la domiciliu.

Recomandari

În urma derularii analizei, pe piata serviciilor de îngrijiri medicale/îngrijiri paliative la domiciliu, Consiliul Concurenței a facut o serie de recomandari pentru dezvoltarea și creșterea concurenței pe aceasta piața.

În condițiile în care sistemul de sanatate din România urmarește raționalizarea si eficientizarea asistentei medicale spitalicești si degrevarea spitalelor cu profil general de cazurile care pot fi asistate în ambulatoriu sau în comunitate/la domiciliu, Autoritatea de concurența recomanda reevaluarea nivelului tarifului maxim pe zi

decontat, astfel încât să asigure atât viabilitatea economică a furnizorilor de servicii, cât și protejarea intereselor utilizatorilor. În același timp, Consiliul Concurenței propune analizarea posibilității de a reloca mai multe fonduri pentru serviciile de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu.

De asemenea, Consiliul Concurenței recomandă Ministerului Sănătății creșterea duratei de care bolnavii pot beneficia de aceste servicii, precum și analizarea oportunității includerii acestora în Pachetul minimal. Piața serviciilor de îngrijiri la domiciliu se va dezvolta dacă beneficiarii vor fi informați cu privire la drepturile lor, iar medicii vor da recomandări tuturor pacienților al căror diagnostic impune efectuarea unor astfel de servicii medicale.

În vederea asigurării transparenței și a posibilității pacienților de a fi informați în legătură cu drepturile lor și de a alege furnizorul, se recomandă Ministerului Sănătății și Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS), prin Casele de asigurări de sănătate, să impună spitalelor obligativitatea afisării la nivelul fiecărei secții a listelor cu furnizorii autorizați pentru prestarea serviciilor de îngrijiri medicale/paliative la domiciliu, care au contract cu Casa de Asigurări de Sănătate.

De asemenea, Consiliul Concurenței consideră că trebuie prelungită perioada în care medicii pot transmite recomandarea pentru îngrijiri medicale/paliative la domiciliu, astfel încât acestora să nu le mai fie teama că vor fi sancționați.

Pe lângă serviciile de îngrijiri medicale la domiciliu există și activități complementare ale acestora, prestate de furnizori publici ori privați de servicii sociale, fiecare având un cadru de reglementare propriu, Consiliul Concurenței recomandă Ministerului Sănătății, Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice elaborarea unui cadru de cooperare/reglementare pentru aceste servicii.

Consiliul Concurenței a derulat o analiză cu scopul de a cunoaște mai detaliat piața serviciilor de îngrijiri medicale/îngrijiri paliative la domiciliu, prestate în baza unor contracte încheiate direct cu pacienții, la nivelul municipiilor Iași, Constanța, Ploiești, Râmnicu Vâlcea, Timișoara, Satu Mare, Brașov și București.

Analiza poate fi consultată pe pagina web a instituției, www.consiliulconcurenței.ro.

Consiliul Concurenței este interesat în obținerea de sugestii și propuneri. Acestea pot fi transmise prin fax, la numărul 021/405.44.19 prin e-mail la adresa dir.teritoriu@consiliulconcurenței.ro sau prin posta la următoarea adresă: Consiliul Concurenței, Piața Presei Libere nr. 1, Casa Presei, corp D1, sector 1, București, cod postal 013701, Oficiul Postal nr. 18, Ghiseul 3, până la data de 24 aprilie 2019.